

de titluri noi, contribuții, păstrate în colecțiile Academiei Române și ~ 30 de titluri noi, contribuții, din rândul transilvanicelor.

Toate acestea se vor regăsi într-un supliment la volumul I. Ni se mai specifică că: „Descrierile catalografice <323 la număr – n. n.> respectă normele Standardului internațional de descriere Bibliografică ISBD (A), adoptat în România și adaptat specificului cărții românești. Acest fapt înlesnește și transmiterea la nivel internațional a informațiilor bibliografice legate de cartea veche românească” (p. 7). Este, într-adevăr, o realizare impresionantă, deoarece mai toți autorii cataloagelor alcătuite în țară, descriind multe exemplare, chiar mii, nu și-au putut permite să respecte normele ISBD (A), din cauza lipsei spațiului, obligați fiind să-și cuprindă materialul într-un singur volum.

Volumul de față mai beneficiază de un număr apreciabil de facsimile color, (p. 221-244), ce reprezintă foi de titlu, xilogravuri, steme, vignete, aflate pe exemplare mai rare. Recomandăm colectivului de redacție, ca pe viitor să folosească și reproducerile din cataloagele apărute în diferite centre din țară, întrucât și autorii lor s-au străduit să evidențieze prezența exemplarelor reprezentative.

De asemenea, foarte utili în astfel de lucrări, **Indexul cronologic**, (p. 245-247), și **Indexul de responsabilități**, (p. 248-262), permit o mai bună și rapidă utilizare a informațiilor ce însoțesc fiecare titlu de carte.

Dorim colectivului de redacție, coordonatorilor, putere și condiții optime de a putea duce mai departe și, mai ales, de a desăvârși un proiect deosebit de ambițios, care, probabil, se va concretiza în vreo zece volume, discutat, de multă vreme, sub raportul necesității, la toate perfecționările sau sesiunile de profil, în condițiile în care clasică Bibliografie românească veche lipsește din multe județe ale țării.

Olimpia Mitric

ALEXANDRINA IONIȚĂ, *Studii de bibliologie*,
Iași, Casa Editorială Demiurg, 2003, 173 p.

Cum ne și precizează în **Argument** (p. 9-11), în acest volum, Alexandrina Ioniță adună la un loc o parte dintre comunicările prezentate la simpozioane de specialitate, studiile și articolele publicate în volume cu circulație restrânsă, pe parcursul a două decenii de activitate în Biblioteca Centrală Universitară „Mihai Eminescu” din Iași. Fondurile și colecțiile acestei instituții prestigioase constituie și sursa subiectelor abordate de autoare (specializată în cartea veche franceză, tema tezei de doctorat fiind **Carte franceză în Moldova până la 1859**), care (alături de alte nume, precum: Liviu Papuc, Luana Troia sau Elena Chiaburu) se numără între bibliotecarii cercetători ieșeni, ce nutresc pasiune sinceră pentru profesia lor, continuând astfel tradiția reprezentată de M. Bordeianu, M. Bodinger, N. Gaidagis, E. F. Paraschiv și mulți alții, evocați și de autoare în cuprinsul acestei cărți.

Volumul de față debutează cu studiul: **Activitatea biblioteconomică a prof. Petre Andrei în perioada directoratului său la Biblioteca Universității din Iași (1922-1927)** (p. 13-50). Autoarea cercetează arhiva Bibliotecii Centrale Universitare, fonduri de la Direcția Județeană a Arhivelor Naționale – Filiala Iași, și scoate la lumină aspecte necunoscute din activitatea Profesorului „un intelectual de excepție printre contemporanii săi” (p.13), aflat temporar la cârma Bibliotecii, „... pentru a oferi o

imagine de ansamblu asupra concepției, proiectelor și realizărilor profesorului Petre Andrei în domeniul biblioteconomic”(p.17). Posibilitățile de recuperare a împrumuturilor restante, de conservare a fondurilor și reorganizare fundamentală a Bibliotecii au constituit preocupările majore ale directorului. Pe atunci, Biblioteca funcționa în actuala sală de lectură a Bibliotecii Tehnice „Gh. Asachi”, corpul A. Este lesne de înțeles de ce lipsa de spațiu a fost invocată din ce în ce mai des, iar solicitarea unui local propriu pentru Bibliotecă se impunea de la sine.

În **Addenda la reconstituirea unei biblioteci teologice moldovene: Biblioteca Seminarului „Veniamin Costache”** (p. 51-68), Alexandrina Ioniță exprimă necesitatea continuării cercetărilor privind reconstituirea vechilor biblioteci din Moldova, particulare și instituționalizate. Îi susținem ideea, adăugând că, acest lucru va fi posibil, atunci când fondurile și colecțiile de carte veche vor fi cunoscute, adică vor fi catalogate. Cunoscătorii știu că este o activitate deosebit de migăloasă, care ridică multe probleme, de la identificarea exemplarelor incomplete și descifrarea însemnărilor marginale până la găsirea soluțiilor optime de redactare, dar e deosebit de necesară, întrucât, constituie, în timp, o dovadă a existenței cărților și a informațiilor cuprinse în ele. Apoi, trebuie să se aibă în vedere starea de conservare precară a multor colecții de carte veche și rară, inclusiv a celor din bibliotecile diverselor Facultăți din Iași. De altfel, autoarea însăși, în demersurile reconstituirii Bibliotecii Seminarului „Veniamin Costache” s-a folosit în primul rând de cele două valoroase cataloage întocmite de Martin Bodinger (*Catalogul cărților rare și prețioase*, vol. I-IV, Iași, 1981) și Ilie Popa (*Catalogul Bibliotecii Seminarului Matematic al Universității din Iași, întocmit la 1 iulie 1943*, Iași, Institutul de Arte Grafice „Presa Bună”). Desigur, și în alte biblioteci pot fi întâlnite cărți ce-au aparținut fie lui V. Costache, fie Seminarului, căci, se știe, ele sunt „călătoare”. De pildă, în volumul nostru, *Cartea românească manuscrisă din nordul Moldovei* (București, 1998, p. 125-127), este descris manuscrisul autograf al traducerii lui V. Costache, **Funie întreită**, cu însemnări marginale autografe, manuscris tradus în Basarabia, în localitatea Colincăuți; provine de la parohia „Adormirea Maicii Domnului” din Comănești (jud. Suceava) și i-a fost dăruit arhimandritului Filaret Bendevschii de către însuși V. Costache.

În studiul **Impresii de călătorie despre români într-o carte rară străină din colecțiile Bibliotecii de Istorie: Adam Neale** (p. 69-81), autoarea face cunoscute valorile bibliofile din filialele Bibliotecii Centrale Universitare, în cazul de față cea mai veche carte străină din Biblioteca Facultății de Istorie, *Voyage en Allemagne, en Pologne, en Moldavie et en Turquie*, Paris, 1818, într-o foarte bună traducere după ediția princeps, *Travels through some parts of Germany, Poland, Moldavia and Turkey*, tipărită la Londra, în anul 1818. Autorul, Adam Neale, medic de profesie, în călătoria dus-întors pe care o face spre Constantinopol, în anul 1805, are posibilitatea să traverseze Moldova. Localitățile vizitate sunt: Cernăuți, Dorohoi, Botoșani, Iași (unde este primit la palatul prințului Al. Moruzi), Vaslui, Bârlad, Focșani și Galați. Impresionează considerațiile istorice, economice, politice, demografice, etnografice, unele potrivitându-se chiar și astăzi. De asemenea, informațiile (unele preluate de la prof. univ. dr. V. Cristian) privind constituirea Bibliotecii Facultății de Istorie sunt mai mult decât binevenite.

În articolul **Carte românească publicată în limbi străine existentă în fondul Bibliotecii de Istorie (1846-1943)** (p. 83-88), ni se prezintă profilul tematic al cărții românești publicată, între anii enunțați, în limbile engleză, germană, italiană, dar mai ales franceză, păstrată în fondul Bibliotecii de Istorie. Comentariile în legătură cu conținutul

operelor, momentul aparițiilor editoriale, pe provincii istorice, scopul urmărit de editori, sunt deosebit de interesante.

Studiul **Cartea veche și rară din colecția Bibliotecii de Istorie (Contribuții la Catalogul cărților vechi și rare publicate până la 1859, existente în colecțiile filialelor Bibliotecii Centrale Universitare „M. Eminescu”)** (p. 89-113), ne face cunoscut, în Anexă, Catalogul cărților vechi și rare publicate până la 1859, existente în colecția Bibliotecii Facultății de Istorie, alcătuit cu participarea regretatei Elena Zmeu-Coșofreț. Bănuim că numai din cauza spațiului limitat nu ni s-au redat însemnările marginale și (cel puțin pentru cartea românească) nu s-au făcut trimiteri la *Bibliografia românească modernă* (vol. I-IV, sub coordonarea generală a lui Gabriel Ștrempel), înțelegând că cea mai veche carte românească este de după anul 1830: un exemplar din *Hronicul vechimei romano-moldo-vlahilor...Iași*, 1835. În curs de finalizare sunt cataloagele Bibliotecilor de la Facultățile de Chimie, Fizică, Biologie, Științe Economice, precum și de la Biblioteca Universității Tehnice. Le așteptăm finalizate și publicate.

În articolul următor, **Cercetarea bibliologică în Biblioteca Centrală Universitară „M. Eminescu”: sinteza rezultatelor, stadiu și perspective** (p. 114-120), aflăm realizările științifice importante ale bibliotecarilor de ieri și de astăzi, din această instituție, concretizate în volume ce cuprind lucrările unor simpozioane de specialitate, Monografia Bibliotecii, Buletine informative, bibliografice, bibliografii sau biobibliografii. Concluzia cu iz pesimist a autoarei, cum că cercetarea bibliologică, la modul general, nu progresează într-un mod foarte energic și eficient, din păcate, este îndreptățită și ea privește cercetarea din multe alte domenii ale culturii.

Studiul **Cartea franceză din biblioteca lui Teodor Stamati** (p.121-142), ne prezintă o analiză structurală a secțiunii franceze a Catalogului bibliotecii lui Teodor Stamati (1812-1852) („primul profesor de fizică, chimie și științe naturale de la Academia Mihăileană”, p.122), catalog publicat chiar de către A. Ioniță (împreună cu Constantin Belțic). În Anexă, ne sunt redate toate titlurile de carte franceză (83 de titluri, în 122 de exemplare), reprezentând traduceri, dicționare (am remarcat că Teodor Stamati a alcătuit primul dicționar de cuvinte tehnice în limba română), gramatici, opere complete ale unor scriitori importanți.

În ultimul studiu, **Depozitul legal în biblioteconomia românească între ideal și realitate** (p. 143-171), este foarte util scurtul istoric al depozitului legal (important mod de completare a colecțiilor) în Europa și la noi. Ni se aduce la cunoștință că Biblioteca Centrală Universitară din Iași, continuatoarea vechilor Biblioteci a Academiei Vasiliene (înființată de Vasile Lupu, în anul 1642), apoi a Academiei Mihăilene (înființată de Mihail Sturdza, în anul 1835), este prima bibliotecă românească care a beneficiat de prevederile legii depozitului legal, înscrise în Regulamentul Bibliotecii Academiei Mihăilene din anul 1840. La fel de importante sunt datele cu privire la tipurile de cenzuri întâlnite în lume și la noi, începând cu mijlocul sec. al XVI-lea și până la cataloagele sau indexurile de autori și cărți interzise din secolul trecut.

Exprimându-ne, din nou, opinia asupra necesității cercetării tuturor fondurilor și colecțiilor de carte veche, în vederea elaborării cataloagelor atât de necesare, rămânem în așteptarea materializării editoriale și a celorlalte proiecte dezvăluite de autoare, pe parcursul acestui volum.

Olimpia Mitric